REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 26.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 141.—Anul LXXI. Brașov, Sâmbătă 28 Iunie (11 Iulie). 1908.

## Din „gazeturi"...*)

„Că multe se mai scriu și prin gazeturile alea... Ori și ce se întâmplă în lumea asta, poți să ști, dacă mai răsfoiești din când în când prin ele. Apoi numa cât tot nu prea scriu ei, ști, colea ca prin țară, ști, prin jurnalul ăl mare din București.. Doamne, ce mai năsdrăvănii!... Imi spunea mai deunăzi conașul boierului Ionescu, că Muscalii tot își dau de hac, o să vază ei, ce-i și aia, să-i scapi dela moarte, ca să nu te lase apoi să trăiești! — Matale, Domnișorule, știu, că mai cetești din când în când gazeturile. Oare ce zici și de țara asta ungurească, cum o să iasă ea la cale, cu atâta amar de domni, cari trag simbrii grase și, trăiesc fără muncă, prăpădind vremea ai scumpă,... ei duc, vezi bine, lume albă, ști cum se zicea odată, lumea lui Pap Janoș? Cum o să iasă ei la cale, de ne fac să ne rupem, zău, limba cu ungureasca lor? Că .. să-ți spun, am cetit acum de curând, că și-au pus gând rău .. vreau cu orice preț să ne închidă școlile; adecă ori învățăm să scriem și să cetim ungurește, ori dacă nu, nu mai învățăm de loc! Din partea mea, io zic, că mai bine să nu mai învățăm de loc, ști, vorba ăluia: decât un car de prostii, mai bine lipsa!... Și apoi să zici una, dacă nu te poți folosi cu al tău, cum te-i putea folosi cu al altuia, cu mult mai rău ca al tău?...

— Apoi toate bune și frumoase, bade Ioane, ști D-ta însă cum stă treaba?... Stă, ști, cam prost. Toți te apasă din răsputeri și, nimenea nu-ți pune o vorbă bună. Că, să-ți spun, dacă noi n'am avea noroc cu ceva, apoi să ști, că de mult ne-ar fi luat dracul! Și acest ceva, bade Ioane, sunt gazetele, foile noastre românești, cari, cât numai pot, ne îmbărbătează în desnădejdea noastră, strigând sus și tare în contra asupririi și batjocuririi unui neam mare, care, ce să-ți mai spun Dumitale, care mai răsfoiești gazetele, — înainte venit-a pe aste plaiuri... Ști, vorba cu ariciul și sobolul...

— „Văd, că toate drepte le spui, Domnișorule, dar nu te supăra, dacă te întreb, că oare avem și noi pe cineva, care, să fi zis, că aia tot nu-i cu cale, ca în școlile noastre românești dela sate să se învețe ungurește?..."

— Ia stăi numai, bade Ioane, că tocmai de asta voiam să-ți spun... Vezi, în contra nedreptății acesteia au glăsuit toate foile noastre, și în deosebi, cred că ai auzit D-ta de numele ei, „Gazeta Transilvaniei", o foaie, bade Ioane, care acum își prăznuiește 70 de ani, de când neîntrerupt luptat-a pentru binele și înaintarea neamului nostru, și care neîntrerupt ne-a îmbărbătat, pe noi cei apăsați, când mai amar șuera peste capetele noastre vântul desnădejdii... Astă Gazetă, pot zice, cu îndreptățit cuvânt, poate purta sfântul nume de mamă iubitoare a unui neam întreg!

— „Vezi, cum mai suntem și noi, Domnișorule, dacă nu ne învață câte cineva, nu știm nimic... Știam eu, că și aici în Transilvania avem gazeturi, dar tot nu credeam, ca să fie vr'una ști, ca jurnalul ăl mare din București... Acum însă văd, că la noi cu altceva au să-și bată capul gazeturile, nu cu năzdrăvănii d'alea... Sânt sărac, domnișorule, am slujit mulți ani prin țară; dar din toată sărăcia tot am să cumpăr jurnalul ăsta, căci ce înțeles mai are și o viață ca în pădure, să nu știi tu om de Dumnezeu, cum mai stau trebile astea ale noastre..."

Și omul meu, cu toate că țăran, în avântul astorfel de gândiri, hotărî odată și pentru totdeauna, ca „Gazeta Transilvaniei", bătrâna mamă a unui neam întreg, cu albe plete, dar par'că întinerită în sărbătorirea frumoasei sale aniversări — să nu-i mai lipsească din casă.

Cucerit ca de-o putere nevăzută închinatu-m'am unui curat ideal, întrupat într'un simplu, dar neaoș țăran român.

Și, în împrejmuirea astorfel de gânduri, mintea-mi începu să plănuiască peripeția atâtor și-atâtor întâmplări din viața unui neam întreg...

Un popor îmbrâncit multă vreme în chipul cel mai umilitor, a cărui obârșie numai admirare poate însufla, e închis în prinsoarea întunerecului. Bucuria dușmanului nu are margini, căci fiii lui, cari ar fi poate în poziția, de a lua frânele conducătoare, îl părăsesc, căci lupta le-ar fi prea desperată, voința prea slabă, spre ceva hotărâtor... Și așa dibuiește un neam în întunerec, veacuri, căci fiii, cari sprijin i-ar putea da, îi lipsesc. Trec vremuri... rele, ceva mai bune, vin alte și mai rele... Zadarnic! Un neam are nemijlocită lipsă de conducere! Și asta îi lipsește necontenit, până atuncia, până când nu se ivește și la noi, așa zisa: ziaristică.

Și astăzi mai mult ca totdeauna se vede rolul mare, ce-l are ziaristica pe toate terenele vieții noastre.

Aici stă apoi prețul aniversării a șeaptezecea, ce acum se prăznuiește, a unuia dintre cele mai de frunte ziare ale noastre, cel mai bătrân stegar al unui neam și în aceeași vreme, cel mai cu cumpănă la vorbă.

Inimele tuturor fiilor unui neam trebue să tresalte de nemărginită bucurie, în vederea unei sărbătoriri atât de mărețe.

Glasul își curmă sonoritatea și, doar simțirea inimei de mai încălzește tremurarea avântată a cuvântului poruncitor: „pe mama voastră bună, aduceți-o acasă la voi și nu vă'nstrăinați de ea, gândirea recunoștinței pie, voi fiilor!"

*Aurel Dobrin.*

*) Acest articol a fost destinat pentru numărul jubilar, fiind însă prea mare aglomerația de materie n'a putut încăpea. — Red.

## La jubileul „Gazetei".

**București.** Martie 1908. — *Stimate Dle Mureșianu!* Bucuria D-voastră, este și a noastră. Dzeu Vă țină să vedeți realizată dorința pentru care ați luptat cu atâtea greutăți, precum puțini sunt între ai noștri, cari fac astfel de sacrificiuri.

La epoca când ziarul D-voastră a ieșit cotidian am avut bucuria de a avea și eu în Cluj parte activă, la mișcările, cari s'au făcut, iar regretatul Piposiu, bărbatul meu, a redactat telegrama către D-V. De atunci au trecut mulți ani și am fost aruncată de valurile vieții în toate unghiurile locuite de Români, așa că știu cât de mare lipsă avem de oameni cu sentimente adevărate.

Să trăiți, să puteți duce stindardul falnic până la învingere!

*Aurelia Piposiu.*

**Alba-Iulia**, 4 Iulie 1908. Onorată redacție! Pentru *fondul iubilar al „Gazetei"* prin avis postal am trimis suma de *32 coroane* rezultatul contribuirilor următoare:

*Rubin Patiția 5 cor., George Filip 5 cor.*, Ioan *Teculescu 2 cor.*, Dr. *Pop 2 cor.*, Antoniu *Pap 2 cor.*, *Stoica* A. *3 cor.*, Dr. Ioan *Marciac 2 cor.*, N. *Sasu 2 cor.*, Florian *Rusan 1 cor.*, Laur. *Curea 1 cor.*, Stefan *Marcescu 2 cor.*, Enea *Bota* paroch, *1 cor.*, *Vlad* apotecar *2 cor.*, Victor *E. Papiu 2 cor.*

Dorind sănătate și putere sufletească luptătorilor pentru neam și lege subscriu cu stimă.

*Rubin Patiția*, advocat.

**Tăure** (Tohát), 1 Iulie 1908. — Doresc din inimă „Gazetei Transil.", directorului și colaboratorilor ei să poată serba cât mai în grabă și jubileul împlinirei drepturilor ce ne competă și apoi bucurându-se de fructul ostenelelor să fie ca și până acuma un fir luminos a tuturor Românilor.— Alătur pentru fondul jubilar *2* (două) *coroane.*

*Mihaiu Făgărășanu*, protopop.

**New-Castle, P. a. U. S. A.**, 25 Maiu (6 Iunie) 1908. — Din incidentul jubileului de 0 de ani al „Gazetei Transilvaniei", întemeiată de bărbații providențiali de pie memorie George Barițiu și Iacob Mureșianu, venim și noi subsemnații în rând cu cei dela al 11-lea ceas și zicem:

Primește „Gazetă" și dela noi, ca și dela alți frați salutul de felicitare la jubileul Tău de aur cu împlinirea celor 70 de ani a existenței. „Gazeta Transilvaniei" a fost prima școală și farul poporului român, dorim să ajungă și jubileul de 100 și 1000 de ani.

Esprimăm Stim. D. Dr. Aurel Mureșianu, director și proprietarul „Gaz. Trans." felicitări și urăm ca D-zeu să-i lungească firul vieții, care în restimp de 30 de ani a muncit cu bărbăție și statornicie pentru ridicarea culturală și materială a poporului român.

Tot cu această ocaziune am trimis subsemnații 24 coroane 40 fil. pentru 8 numeri din „Numărul jubilar", iară restul să treacă la proiectatul fond de ajutorare a încercaților și admiraților noștri ziariști naționali.

Plecați cu inimă românească:

*Ioan Suciu, Victor Ciora, Andronic Porța, Ioan Floașiu, Ioan C. Floașiu, Ioan Oprea, Ioan Manasiu* și *Dumitru Sgură.*

**Sub-pădure**, 8 Iulie 1908. — Trimit *10* (zece) coroane pentru *fondul jubilar* adresând luptătorilor dela „Gazetă" călduroasele felicitări și dorindu-le succese tot mai mari spre binele neamului.

*Ioan Anca*, preot gr. cat.

**Bod** (lângă Brașov). — Pe lângă urările mele cele mai fierbinți ca să aveți deplin succes în lupta pentru dreptate, vă trimit suma de *4* (patru) *coroane* pentru fondul jubilar al „Gazetei".

*George Cherciu*

**Adămeag**, 5 Iulie 1908. — Trimit 2 (două) cor. la fondul jubilar, pe lângă cele mai calde și sincere felicitări bravilor luptători ai „Gazetei Transilvaniei".

*Ilarian Dulău*, preot.

**Brașov**, 8 Iulie 1908. — Pentru numărul jubilar din partea mea *10* (zece) *cor.* Mulți ani înainte.

*I. Pavel.*

**Pentru fondul jubilar** au mai contribuit:
*Ioan Roșiu* proprietar în *Teiuș 5* (cinci) cor.
*Laurențiu Pascu* protop. gr. cat. *Dicio-St.-Mărtin 2* (două) cor.
*Silvestru Mureșan* învățător pens. in *Rodna-veche* 1 (una) cor. 20 b.

## Revista politică.

In fine după multă muncă și oboseală, pricinuită de ultimele proiecte de legi, pe cari camera deputaților le-a măcinat iute, iar casa magnaților le va primi fără nici o vorbă, — *dieta ungară va lua săptămâna aceasta vacanțe*, cari vor dura până la 22 Septemvrie. "Părinții patriei" obosiți de atâta „muncă" se vor duce pe la băi în străinătate, spre a strânge puteri nouă pentru toamnă.

La toamnă, când se vor începe din nou ședințele dietei, — se vor ținea și delegațiunile, cari vor primi ridicarea soldei oficerilor și vor stabili bugetul afacerilor comune. Apoi va fi prezentat dietei budgetul pe anul 1909, și în acelaș timp, după cum a mărturisit ministrul Andrassy în dietă, se va prezenta și proiectul reformei electorale. Se zice, că proiectul este mare parte tipărit și se va discuta în consiliul de miniștri înainte de vacanțe.

*

In ședința de Luni a dietei s'a desbătut și votat proiectul despre *regularea proprietăților* (separare urbarială, proporționare și comasare). La acest proiect a luat cuvântul și d-l dep. Cor. *Brediceanu*, spunând următoarele:

Din partea mea recunosc importanța și necesitatea proiectului de lege, și primesc partea cea mai mare a principiilor, pe care se întemeiază întreg proiectul. Nu pot trece însă cu vederea faptul, că în

multe locuri cu ocazia *împărțirei izlazurilor* s'au comis multe abuzuri. Lucrul acesta îl știu din praxă. S'au întâmplat multe corumperi (Așa-i! — în centru), din care cauză poporul a suferit multe daune, iar ocupația cu prăsirea vitelor i s'a făcut imposibilă. Și dacă puterea de stat, care trebue să vegheze peste averea și bunul fiecărui cetățean, până acuma n'a avut nici o grijă, din asta tot poporul a tras scurta. Totuși primească cu mulțumită purtarea aceasta de grijă, care se cuprinde în una ori alta din dispozițiunile legii. Țin însă să excepționez un lucru, pe care-l cunosc din praxă, anume că nu s'a avut în considerare lipsa de izlaz, a comunelor, cari au existat până aci. D-l raportor a spus foarte corect, că de aci înainte, când se va face noi comasări și izlazurile de până aci nu pot satisface intereselor prăsitorilor de vite, izlazul trebue întregit din teritorul care se comasează. Un lucru însă a rămas afară din lege, și anume, când statul face colonizări, să fie cu considerare atât statul cât și cei-ce se ocupă cu colonizări, că cu ocaziunea colonizărilor, parcolărilor, *comunele vecine să nu fie lipsite de izlazul lor.* Apărarea intereselor acestor comune este o datorință a guvernului, pentrucă privarea lor de teritorul de izlazuri înseamnă nimicirea lor, ceeace se poate documenta cu statistică. de oarece în atari comune lipsite de izlaz nu numai numărul vitelor a scăzut cu 70—80 proc. ci și în numărul populației s'a observat o mare deosebire. Nici un fel de politică economică nu poate avea ca principiu nimicirea comunelor, ai căror locuitori veacuri dearândul și-au împlinit datorința către țară. Da, să se înființeze noi comune, dar să rămână și cele vechi, și să nu fie lipsite de mijloacele de trai.

---

## Sus inimile, sus cugetele.

Cântare sfântă aducem!

In viața națiunilor sunt de multe-ori momente solemne, când fiii națiunei își dau bine seamă de viața lor națională, astfel de momente deșteaptă și în cele mai împetrite inimi dorul de țară și chiar cei cu inima întristată își uită durerea și întristarea, iară în cei depărtați de patria mamă se aprinde focul sacru de iubirea de neam și patrie.

Astfel de moment solemn e și serbarea de 70 ani de existență a valorosului organ »Gazeta Transilvaniei“. Mărturisesc că simțesc o vie emoțiune când încerc a vorbi despre această serbare.

La câte evenimente mari n'a fost martor ocular acest organ, care a răspândit principiile cele mai înalte de *naționalitate, religiositate, economie și împlinirea datorințelor către tron, țară și națiune,* cari principii sunt pietrile fundamentale în viața ori-cărui popor sau națiune!

Cei 70 ani de existență ai acestui organ național formează *piramida înaltă* în viața poporului nostru, pe vârful căreia fâlfâie falnic stindardul nostru național purtat cu atâta mândrie de acea falangă de bărbați începând cu nemuritorul George Barițiu, Iacob Mureșianu, »bardul național« Andreiu Mureșianu, și urmând Dr. Aurel Mureșianu, împreună cu toți acei, cari se puse în legătură cu acest valoros organ. ..Devisa »Gazetei Transilvaniei« în lungul șir de ani a fost: *Lupta sfântă pentru drepturile poporului românesc.*

Români din toate unghiurile priviți cu mândrie și respect la stindardul național purtat de acest valoros organ. care pentru fie-care din noi în zilele critice și de durere, a avut cuvinte de mângăiere, ne-a îmbărbătat la luptă și a combătut cu demnitate pe adversarii poporului românesc. Români să ne descoperim capetele în fața acestei munci uriașe!

Am dinaintea mea numărul festiv al »Gazetei« de acum 20 de ani, când și-a serbat jubileul de 50 ani de existență. Pe atunci eram învățător într'o comună mare românească Nir-Andony din comitatul Sabolciu, care cu alte comune românești dela Nir e în pericol de a fi înecată în vadul maghiarizărei forțate. Zic pe atunci eram tînăr de 20 de ani. Cu câtă nerăbdare așteptam apariția numărului festiv, câtă însuflețire nu simțeam în sufletul meu și ca mine au fost mulți, întreaga tinerime de atunci!

Tu o scumpă tinerime de azi a neamului românesc, care încă mai stai pe băncile școalei, care răsfoești prin cărțile scrise de bătrâni, cari prin viața și faptele lor merită a fi considerați ca mentorii neamului românesc și din scrisele lor cauți răspunsuri la unele cestiuni, cari încă nu le înțelegi. In acest moment solemn când vedem cum se încoronează cu glorie munca uriașă a unora din acești bărbați ai neamului nostru, te fac atentă o dulce tinerime, că din răspunsurile culese de tine, atârna oarecum viața ta morală, și viața ta morală și națională e și viața morală națională a neamului românesc. Tu o tinerime te vei alege în viață cu aceea ce vei fi cules și auzit dela marii tăi învățători

Momentul sărbătoresc de azi să servească ca un sfânt exemplu mai vârtos tinerilor mult iubiți; în care noi cei mai în etate salutăm pe sfintele batalioane ale viitorului de mâne.

Astăzi sufletul neamului nostru este puțin rănit din causa unor crize morale, naționale și economice, trebue ajutat și vindecat, Tu tinerime ești chiemată în primul rând a vindeca ranele, de cari sufere neamul nostru.

Generația bătrână, pe care o stârnea credința în regenerarea și renălțarea neamului nostru românesc, nu putem să zicem, că a reușit pe deplin în opera ei măreață. Adevărat că de criza morală și a neînțelegerilor de astăzi, ce cu durere vedem, că s'au încuibat la noua generație a noastră, generația bătrână nu era bântuită.

Acum e întrebare, oare cum va trăi neamul nostru românesc prin tine tinerime. Aceasta e marea cestiune care chinuește în momentul de față pe cei mai bătrâni, cari au păstrat credința strămoșească în re'nălțarea neamului.

Tu tinerime când te gândești la stindardul național purtat cu atâta mândrie de cei ce au condus organul național »Gazeta Transilvaniei« în cursul lung de 70 de ani, când îți aduci aminte de anii istorici și luptele glorioase și eroice ale Românilor, nu simți tu oare îndatorirea de a avea un mare drapel național de apărat? Dacă vrei să te asemeni marilor magiștri ai neamului, să ai și tu acel ideal sfânt, o credință și o speranță cu ei. Dacă da, atunci o tinerime, meriți să ocupi locul ce ți-se cuvine în societatea românească.

Sus inimile, sus cugetele
Cântare sfântă aducem!

*G. B. Văncu.*

---

## Iarăși pădurile noastre de pe Țara Oltului ș. a.

*Lemnul stejarului și valoarea lui industrială:*

Lemnul stejarului pedunculat trece între lemnele dense și tari El se apropie de lemnul castanului bun de mâncare, și are lemnul mai dens și decât gorunul. Lemnul lui verde are o greutate specifică de 0 9—1·28 m. gr. din 1·04, iar lemnul uscat 0 8—1·05 media 0·76 Ca producțiune dela copacii crescuți în masive încheiate, 60% din lemnul de stejar pedunculat revine în tulpină, 15—20% asupra coronei și crengilor, și 20—25% asupra rădăcinei. Deci mai mult de jumătate din el ne revine asupra lemnului de lucru. La lemnul de stejar porii sunt rotunzi și vizibilili cu ochii liberi Zona de creștere anuală nici odată nu trece peste 6 7 mm. Lemnul alb sau albunul este mai mic și mai puțin resistent decât *duramenul* sau lemnul tare (roșu) care este totdeauna mai sec și deci și mai greu. Fibrele lui nu sunt așa de drepte și regulate ca la gorun ci încâlcite unele cu altele de aci el nu se creapă așa ușor și regulat pentru doge ca acela.

Cea ce distinge lemnul stejarului pedunculat este tenacitatea și durabilitatea lui cea mare. Dacă este curățit de coajă și de lemnul alb el poate să stea mai mulți ani afară sub cerul liber espus la soare și la ploaie, căci pe el nici apa nici gerul nici căldura nu modifică. El se întrebuințează cu deosebire la construcțiuni și fundațiuni sub apă și în pământ unde el poate resista sute și în mii de ani fără de a-și perde din tenacitatea și resistența lui primitivă decât că cu timpul el se înegrește. In apă el nu se umflă dar nici nu creapă ușor. La uscare din verde el scade numai cu 5 la sută din volum și greutate. La morile de apă fusul dela roți este totdeauna din lemn de stejar.

Pe lângă tărie mai vine și elasticitatea lui cea mare, din care cauză el este întrebuințat cu preferință la traverse de căi ferate, grinzi de poduri, stîlpi piloți în apă — la toate acele piese cari au să suporte o greutate mare și varibilă căci el cedează ușor presiunei fără a se rupe ori a-și perde din elasticitatea și trăinicia sa.

El este însă puțin flecsibil abia 3, 4 la suta. De aceea nu se poate întrebuința la împletit garduri, nici încovoia ușor.

Dă însă cei mai buni pari și proptele de gard cari țin câte 30 de ani — araci de vie tutori la pomi.

Intrebuințarea lui în industrie la grinzi stâlpi, vânturi, scânduri groase luturoaie podele și la parchete, La dogărie se întrebuințează și el, deși mai puțin, căci nu creapă așa de regulat ca gorunul dar dă bune buți și butoaie pentru vinuri tari și de desert, spirt, romuri, cognac. Se mai întrebuințează și la tot feliul de vase pe apă, bărci, luntri, vapoare, poduri etc.

In căruțărie se fac din el cu deosebire spițe de roată, și la fabricațiunea vagoanelor, mașinilor, măsuri de capacitate etc. In tâmplărie la făcut mobile de lux sculptate și nesculptate și ca *furniure* pentru ale aplica pe lemnul de fag, brad, teiu si a le da acelora aspectul de stejar dar fără greutatea lui.

In industria chiemică se întrebuințează pentru estracțiunea taninei și a esenței de oțet — aceste mai mult ca surcele. Toamna se ia dela coaja de 18—25 ani și dela colțarii de ghindă. Ghinda servește la îngrășat porcii.

Ca lemn de foc este inferior fagului și cerului !— că nu produce nici atâta flacără și nici atâta căldură ca lemnul de fag și de cer. Dar în schimb dă un cărbune de 20—22% din greutate și un cărbune care unic se poate întrebuința în metalurgie și este foarte scump.

Deci stejarul pedunculat este lemnul nostru cel mai de valoare din toate punctele de vedere. Este o mare pagubă de a-l tăia înainte de 60 ani — dar mai bine între 120—140 ani.

Incolo el este destul de resistent — frunza îi dă cam târziu și cade de timpuriu înainte de a veni zăpada. Gerul, căldura și seceta puțin îi strică. Mai des schimbarea raporturilor de umiditate din pământ.

Gorunul, stejarul, sessiliflor, Quercus sessiliflora — este mai puțin pretențios, crește totdeauna în tulpina dreaptă și să urcă mai sus la munte în făget și brădet decât stejarul pedunculat: până la 900 metri dar la câmpuri nu esistă El ocupă muchile dealurilor și pantele sau plaiurile înalte și popasele, unde e în amestec cu st. pendunculat Lui îi dă frunza și mai târziu, are foile verzi cu mici codițe de 4—5 cm. — apoi ghinda lui este în strugure sau cioarchină și fără codiță și mai multe și mărunte într'o cioarchină. Ea cade toamna târziu prin Novembre.

• Lemnul gorunului deși este greu și tare dar este mai regulat crescut cu fibrele drepte de unde el se și despică ușor cu toporul și securea pe 6—8 metri. Și întrebuințează mai

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

## Calul fermecat.

(Fine.)

Ibrahim a trăit acum câtva timp fericit și boerește. Nu lucra chiar nimic și se simția foarte bine. Toată ziua, ședea prin cafenele, alerga prin bazare, ca să cumpere tot ce-i plăcea și se gândia, că traiul ăsta dulce nu o să se sfârșească, câtu-i lumea. Intr'o dimineață, însă, se întâmplă, că stăpânul său cel vechiu, neguțătorul cel bogat, întră în prăvălia unui juvaergiu, tocmai când Ibrahim plătea o agrafă prețioasă, cu gălbiori foarte mulți. Neguțătorul se uită curios la tînărul elegant și, la moment recunoscu în el pe vechiul servitor, pe care în mânia sa îl vânduse ca sclav, cu câteva săptămâni mai 'nainte. Deodată îi tresări ca fulgerul o bănuială și o aruncătură de ochi asupra aurului cu care plătia Ibrahim, îl întări în presupunerea sa.

»Stai mișelule!«, strigă el apucând pe Ibrahim strâns de mână. Acesta, care nu băgase încă de samă, cine stă după el, se uită mânios îndărăt și se spăriă recunoscând figura amenințătoare a stăpânului său de mai 'nainte, care i strigă: »Am pus mâna pe tine, ticălosule! Hei, hei, te-ai făcut prost și nărod, numai, ca să mă poți înșela mai bine! Eu singur am crezut, că ești prost și m'am induplecat a crede, că tu ai dat banii pentru mârțoaga ceea de cal! Acum am dovadă înaintea ochilor, că banii i-ai ținut pentru tine, pentru, că aurul cu care plătești aici, este acelaș, care ți l'am fost dat atunci. Haide numai la cadiu! De astă dată nu scapi așa ușor, cum ai scăpat întâiaș dată!«

Inzadar spunea Ibrahim, că nu-i vinovat. A fost târât la judecător, unde a trebuit să dea seamă de tot ce a făcut și unde a petrecut în timpul din urmă. Era în situație proastă. Când a fost chemat bătrânul, căruia fusese vândut, ieși la iveală, ca și dela acesta se răscumpărase tot cu acelaș fel de monedă, iar pe rudenia, despre care spunea, că i-ar fi dat banii, n'o putea aduce de mărturie, pentru că nici nu avea o astfel de rudenie. In strâmtoarea și frica lui de batjocură și rusine, nu-i rămase alta, decât să spună adevărul și ori cât de greu se hotărî să descopere însușirile secrete ale calului său, a trebuit să o facă. Cu asta însă, a pățit'o. Nimeni nu-i credea. Judecătorul îi zise, că este un mincinos obraznic și-l scuipă în față. Singurul lucru ce l'a dobândit Ibrahim, cu rugămințile și jurămintele sale, a fost, că n'a fost judecat numai decât la pedeapsă aspră ci, mai întâiu, a fost închis preste noapte dimpreună cu calul, ca să se dovedească că n'a spus adevărul.

Judecata asta iară l'a făcut cu voie bună, pentru că a doua zi trebuia să se găsească aur în iesle și spusele lui să se dovedească de adevărate, așa gândea Ibrahim. Cu ușurătate-ai înăscută se culcă vesel. Noaptea avu un vis ciudat. I se păru că calul își apleacă capul spre el și-i vorbește graiu de om:

»Cu cine vorbește de mine,
Aceluia nu-i slujesc,
Iar cu leneșul, ca tine
Incă nu îmbătrânesc«.

Când se deșteptă, Ibrahim uitase visul ciudat. Dar, în curând a trebuit să-și aducă aminte de el, pentrucă, când se duse la iesle, să se uite după aur, vai! nu găsi decât orzul, care i-l pusese de cu seară acolo. In zadar scormoni grăunțele, în zadar căută peste tot,... n'a găsit nimic ce să aibă asămănare cu un galben! Văitându-se amar, se trânti la pământ. Acum era gata cu tot norocul și speranțele lui. Acum știa sigur, că nimic nu-l poate scăpa de pedeapsă și rușine.

Dovedit ca înșelător, a fost închis într'un turn, iar calul care nu era vrednic nici de mâncarea lui, a fost scos afară din oraș, și lăsat să se ducă unde 'l vor duce ochii.

In temnița întunecoasă, pentru întâia dată în viață, Ibrahim s'a gândit, că ce-a făcut el până acum și își aduse aminte de visul avut în noaptea trecută. Iși făcu imputările cele mai aspre pentru lenevirea și nesocotința sa, pe lângă aceea, vedea singur, că a fost om nerecunoscător, pentru — că în binele său nici odată nu s'a gândit și la binele calului credincios, căruia avea să-i mulțumească tot norocul său. »Ah!«, strigă el suspinând din băierile inimei, »n'am făcut'o din răutate, că m'am purtat astfel cu tine, dobitocule bun, și nu te-am scos barem la aier curat! Dacă a-i mai fi odată al meu, nu m'aș mai purta cu tine așa nesocotit și prost. Cum te-aș mai ținea acum, și ce lucruri folositoare aș mai începe de aici înainte! Astăzi însă ori ce planuri, cât de bune, nu-mi folosesc nimic.... sunt închis și părăsit!«

Zicând acestea, bietul începu iară să plângă și să suspine. De-odată însă aude lângă sine un sgomot ciudat și, deși în jurul său era noapte de nu se vedea mâna, i-se păru, că aude lângă el o sforăitură cunoscută. Tremurând își intinse amândouă mânile și într'adevăr, dete cu

des la dogărie pentru totfelul de vase Dar se poate întrebuința cu bun folos și el la construcțiuni de totfelul, la tâmplărie de mobile și în căruțăr e.

In ori ce caz stejarii aceștia sunt copacii noștri cei mai de valoare și ar trebui pe întrecute întroduși prin ghindă în pădurile bracuite și devastate de vite ori ciopârtite ca și în făget și brădet în amestec cu fagul, bradul și molidul și ocrotirea lor puse sub paza comitetelor comunale deosebit de a braniștorilor și gornicilor statului.

*Ion de pe Vacarea.*

---

## Internat-Orfelinatul »Reuniunei Femeilor române« din Brașov.

Dumineca trecută s'a încheiat în mod solemn în presența unui public numeros și distins anul școlar la »Internat-Orfelinatul« Reuniunei Femeilor române din Brașov. Cu aceasta ocaziune neobosita președintă a Reuniunii, d-na Maria *Baiulescu*, a rostit următorul discurs frumos și instructiv:

*Dragile mele fetițe!*

»Iată-ne ajunși la capătul anului școlar, încheind cu aceasta festivitate solemnă, în care a-ți dat dovezi vădite despre aptitudinea și despre cunoștințele voastre frumoase. — Mie nu-mi rămâne în acest ceas de bucurie, decât datoria de a esprima, împreună cu voi mulțămita noastră On. public, care a asistat manifestând astfel bunăvoința și sprijinul său, față de această instituțiune; mulțămita noastră Veneratului Domn Dr. Vasilie Saftu, care a luat sarcina asupra sa, de a conduce și a presida și în anul acesta esamenele noastre; mulțămita noastră întregului corp didactic pentru zelul și truda neobosită, săvârșită, pentru a putea obține aceste resultate frumoase.

Iară cătră voi, iubite eleve, mai am încă o datorie duioasă, de a vă spune cuvântul de rămas bun. — Imi pare o singură zi de când în seara sfântă a Nașterii Domnului sub raza făcliilor de pe pomul Crăciunului m'am presentat întâiu la voi și v'am luat sub ocrotirea mea. De-atunci timpul a fugit în sbor; am petrecut multe zile de muncă serioasă și zile vesele de bucurie, iar zi de zi v'am îndrăgit mai mult și zi de zi grijea mea pentru voi a crescut.

Cât de mare este însă grijea mea pentru voi acum la despărțire! Toate vă risipiți în diferite centre locuite de Români, parte vă duceți să întregiți iară familiile voastre, din care lipsiți, parte vă duceți să intrați în lupta vieții, creindu-vă înși-vă esistință, parte vă duceți cu speranța de a ne reveni iarăși spre a continua instrucțiunea voastră.

Cum aș dori să vă pot călăuzi și de-acum înainte. Și oare cum aș putea face aceasta? Numai dându-vă unele povețe și rugându-vă să păstrați principiile de educațiune care v'au fost oltuite în această școală. — Educațiunea se face prin esemple: Esemplele ce le-ați avut zilnic în această școală, sunt *muncă*, *devotament* și *împlinirea datoriilor.*

Ce este oare altceva chemarea harnicelor Voastre profesoare, care își împlinesc cu sfințenie datoria lor, decât un devotament pentru înflorirea și propășirea acestei școli.

Ce este oare însăși chemarea Reuniunei noastre, decât icoana devotamentului perpetuu al membrelor sale, care în succesiune au muncit mai mult de o jumătate veac pentru idea înălțătoare de a da o soarte mai bună și mai fericită femeiei române.

Munca este singură, care ne poate da liniștea sufletească, care ne face să gustăm repausul cu plăcere și puținele zile de bucurie ce ni sunt însemnate în cartea vieții. Insă pentru-ca munca noastră să fie roditoare și binefăcătoare trebue să fie făcută cu dragoste și pentru aceasta avem trebuința de una din cele mai frumoase calitățiii sufletești, de o mare virtute, care trebue să încunune fruntea femeiei; această virtute este *răbdarea*. Răbdarea cea binefăcătoare, care ne dă putere să săvârșim or ce lucrare anevoioasă, ne dă putere să învingem or ce stavili și obstacole, ca să ajungem la ținta dorită, ne dă putere să înfrângem or ce mânie, să fim blânzi, îngăduitori și îndatoritori tuturor celor ce ne înconjoara. Răbdarea își ia în naștere din bunătatea inimii, deci trebue să veghem ca în inimă noastră să isvorească în continuu o bunătate și o dragoste nemăsurată, care să poată înneca or ce germene de răutate sau de ură, ce ar putea încolți în vr'un clin al sufletului nostru.

Vedeți dar, iubitele mele fetițe, că educațiunea nu se termină în școală, că fieșce-care din noi este dator a-și face educațiunea sa proprie cu, care nu terminăm până la moarte. Aceasta educațiune este educațiunea inimei, cultivând viața noastră sufletească, care produce sentimentele cele frumoase, controlând mereu acțiunele noastre pentru ca să devenim buni și nobili după chipul și asămănarea lui Dumnezeu.

Căci toate aceste principii de educațiune și de morală sunt cuprinse în religiunea noastră creștinească. Deci mai presus de toate fiți tari în credință cătră Atotputernicul Dumnezeu, care nu părăsește pe cei ce nădăjduesc într'însul. — Credința vă va trece peste toate neajunsurile și peste toate suferințele vieții și când oamenii vă vor părăsi, Dumnezeu va fi cu voi.

Vouă, dragilor mele eleve și orfeline, care vă despărțiți pentru totdeauna, vă mai pui la inimă dragostea de neam. să nu vă desgrădiți nici odată de marea și iubita noastră familie românească, stând totdeauna gata cu serviciile voastre pentru ea. Mai departe nu părăsiți și nu vă abateți nici odată dela *calea cinstei* și a *bunei cuviințe*, or câte răspintii cu ispite ademenitoare v'ar suride în viață, căci, deși acesta cale vi s'ar părea grea și anevoioasă, numai ea duce la fericire și la limanul cel dorit. — Deci curaj și energie în toate acțiunile voastre, cale bună și Dumnezeu cu voi!

Iar vouă, dragile mele, care aveți speranța de a vă întoarce iarăși la noi, vă doresc o recreare plăcută în sânul familiei, să ne veniți cu bine ca să începem cu drag munca și datoriile noastre. La revedere!«

*

In legătură cu festivitatea încheierii anului școlar s'a ținut și examenul de croitorie și menaj. Răspunsurile elevelor au fost foarte satisfăcătoare și au servit celor prezenți drept dovadă despre seriozitatea și priceperea cu cere se face instrucțiunea în internatul reuniunei noastre. Terminându-se examenul publicul numeros a visitat localitățile internatului, în cari erau espuse lucrurile de mână ale elevelor, cari au fost mult admirate.

Intre lucrările de mână s'au putut observa fel de fel de lucruri dela cele mai elementare împletituri până la cele mai fine broderii, ajoururi și aplicațiuni. Intre broderii după fășiile de modele și alte lucruri mai mici s'a remarcat o couvertură de masă de postav verde lucrată cu aplicațiuni de eleva Efrosina *Stoia*, o altă covertură de masă de postav și una de pat lucrată pe rețea fină și combinată cu peluche ars și pictat, de eleva M. Poppa.

In ajour s'au lucrat cele mai multe pânzături, șervete, milie-uri, fugătoare de masă ș. a. Pe lângă lucrările acestea de lucs, cu mare satisfacție s'au putut vedea foarte multe albituri lucrate, cari de cari mai garnisite și fin lucrate.

O odae încărcată cu fel de fel de haine gata d. e. costume întregi cu jachete, foi cu o singură tăetură (croi modern) haine întregi de pânză cu broderie și ajour de mână, garnisite, blouse cu cusături în cruci cu motive românești de toată frumsețea și alte multe.

Trecând în altă odae am aflat'o ticsită de țăsături, cari de cari mai frumoase. Intre țăsături s'a putut vedea afară de o mulțime de covoară, pânzături, șervete, prosoape, vre-o 10—12 perinițe țesute în smirnă adevărată, cari de cari mai minunate și mai frumoase.

Pe lângă toate acestea și după-ce ne-am delectat privirea la lucrurile de mână și țăsături, cari au fost așezate în etajul prim al școalei, ne-am scoborât jos în parter, unde am aflat o masă aranjată prea frumos cu foi de ștejar și încărcată de o mulțime de torte, plăcinte și colac pregătite și reușite perfect și cu mult gust aranjate.

---

## Dela adunarea generală

### a despărț. Brașov al »Asociațiunei«.

*Bibliotecile poporale ambulante.*

Numărul bibliotecilor poporale ambulante ale despărțământului nostru la adunarea generală din anul trecut a fost de 19 constătătoare din 1844 volume în valoare de 3062 cor. 78 b. precum și tot atâtea dulapuri pentru păstrarea lor în agenturi și tot atâtea lădițe pentru transportarea lor dela un loc la altul. Afară de aceasta despărțământul mai dispune de 700 volume, cărți și broșuri.

Bibliotecile sunt plasate în modul următor:

| | |
|---|---|
| I A în Purcăreni | I B e disponibilă. |
| II A » Herman | II B » » |
| III A » Ghimbav | III B în Râșnov. |
| IV A » Țânțari | IV B » Bod. |
| V A » Hălchiu | V B » Sân-Petru. |
| VI A » Dârste | VII B » Preșmer. |
| VII A » Cristian | |
| VIII A » Bravoș-Tocile | X B » Brașovul-v. |
| IX A » Satulung | I C » Tărlungeni. |
| X A » Rotbav. | II C » Feldioara. |

Deoarece despărțământul nostru are 21 agenturi și numai 19 biblioteci ambulante, din care cauză două agenturi rămân totdeauna fără bibliotecă, s'au luat toate măsurile spre a să forma încă două biblioteci.

O parte din agenturile despărțământului nostru au fost avizate anul trecut să aducă bibliotecile, pentru repararea și întregirea numărului cărților din biblioteci. S'au și adus 8 biblioteci. In aceste 8 biblioteci s'au reparat cu totul 90 volume. Cărțile pierdute au fost 19 cari s'au înlocuit cu altele, cari cărți s'au luat din cele 700 volume disponibile.

Deoarece repararea și întreținerea cărților din biblioteci costă multe parale îmi i-au voie, cu această ocaziune a invita pe d-nii bibliotecari din agenturi, a atrage atențiunea publicului cetitor, să îngrijească mai bine cărțile ce le folosește, căci să observă, că foarte multe din ele n'au fost păstrate cum ar fi trebuit.

Afară de aceasta sunt rugați d-nii bibliotecari din agenturi ca la prezentarea bibliotecilor, să facă și un mic raport, despre întrebuințarea bibliotecii, adecă să arate numărul cetitorilor, numărul cărților pierdute precum și N-rul cărților cari ar trebui reparate.

In anul acesta d-l Dr. N Vecerdea a dăruit pe seama bibliotecilor poporale ambulante, 23 exemplare din »*Legea Tovărășiilor*« de C. Osvadă, pentru ceeace on. adunare generală e rugată a aduce d-lui donator călduroase mulțumite.

31 Maiu 1908.

*N. Furnică.*

---

# STIRILE ZILEI.

— 27 Iunie v.

**Arhiducele Leopold Salvator** a fost câteva zile oaspele Brașovului, unde a venit ca să inspecționeze regimentul de artilerie. Alaltă eri Alteța Sa imperială a făcut o vizită Maj. Sale Regelui Carol la Sinaia. Eri arhiducele a făcut o excursiune pe Postovar iar cu trenul de aseară a părăsit Brașovul, plecând spre Viena. Alteța Sa Imperială a fost tot timpul găzduit la noul otel »Continental«, proprietatea dlui Petru Popovici.

**Sinodul bisericei Sf. Nicolae.** Dumineca trecută s'a ținut sinodul Bisericei Sf. Nicolae, în care s'a votat comitetului și epitropiei parohiale absolutoriul pentru anul de gestiune 1907, aflându-se socotelile bisericei în cea mai bună ordine.

**La mormântul lui Șaguna.** Luni, în 16/29 Iunie c. ziua morții marelui Arhiereu Andreiu baron de Șaguna, s'a făcut, ca în toți anii, peregrinaj la mormântul din Rășinar, a marelui întemeietor al bisericei greco-orientale române. Din partea societății de lectură »Andreiu Șaguna« a teologilor dela seminariul »Andreian« din Sibiiu au luat parte la peregrinaj unsprezece elevi, constituiți în cor. Sfânta liturghie a fost oficiată în Reșinar de către preoții locali, Lungu și Cioran, iar parastasul s'a făcut la mormântul lui Șaguna. Elevii din seminar au depus o frumoasă cunună pe mormânt, iar absolventul de teologie Petru Debu a rostit vorbirea ocazională, cu care a făcut bună impresie asupra ascultătorilor. Terminate acestea, elevii au fost invitați la masă, unde părintele Lungu le-a vorbit despre însemnătatea zilei și despre datoria celor chemați să conducă poporul de a-și împlini cu râvnă chemarea, căutând să-și ducă credincioșii la înaintare și fericire.

---

mâna de capul credinciosului său cal, care-l netezise de atâtea-ori. Cu lacrimi de bucurie își încolăci brațele în jurul grumazilor lui, și urmă după cal, care-l duse încet înainte, într'un coridor întunecos, ce sta în legătură cu inchisoarea lui de sub pământ. La capătul coridorului, noaptea înstelată sclipea printre gratiile groase de fier, cari se deschiseră îndată ce le-a atins calul cu nasul. Ca vântul se aruncă acum Ibrahim pe calul iubit și, fără să se oprească, trecu pe străzi, până la poarta cetății, care încă se deschise cum o atinse calul.

Calul sbură acum cu o iuțime de necrezut. Când se crepă de ziua, era departe, departe. Ibrahim îi lăsă frâu liber, să-l ducă, unde va vrea. Și treceau prin deșerturi nisipoase, dar de câte ori le era sete, se abăteau la câte o fântână răcoritoare, și spre seară, când lui Ibrahim i se părea că vede, în depărtare, o cetate mare, ce e drept se bucura, dar de călătoria lungă, nu se simți de loc obosit.

Numai când calul și calărețul ajunseră mai aproape văzu acesta că ceea-ce ținea el, că este o cetate, sunt numai niște stânci de formă ciudată, cari erau așezate în străzi ca niște case. Calul nechezând vesel, coti într'o stradă de stânci și merse spre o stâncă puternică ai fi crezut, că este o cetate regească, dacă n'ar fi fost numai o stâncă mare. Se vedeau la ea turnuri înalte, scări largi, niște stâlpi înalți și niște păreți cumpliți. Calul se opri la una din treptele acestea, Ibrahim sări de pe cal și ostenit se întinse să doarmă pe treapta cea mai de dinjos. Cu zori de zi îl trezește nechezatul calului său. Plin de mirare se uită împrejur. Mai întâi crezuse, că numai a visat dar văzând cetatea de stâncă, se desluși iute, se ridică în picioare și merse după cal, care pășia înaintea lui, ca un călăuz, întorcânduși adesea capul îndărăt. Calul îl călăuzi până la niște trepte înguste, drept în sus pe păretele stâncii, și își aruncă căutătura în spre vârful stâncii. Ibrahim înțelese, că trebue să se urce.

Dar mai i-se părea, că scara nu are capăt. In fel și fel de suciturí trecu preste turnuri și coridoare tot mai sus și mai sus până când în sfârșit Ibrahim ajunse pe vârful turnului celui mai înalt, de unde, avea o privire extraordinară. De pe locul stâncos, de pe care sta, jur împrejur se ridica o cunună de zid, încolțurată, formând oarecum o odaie rotundă neacoperită, decât de bolta albastră a cerului. La stânga scării, cum a ajuns deasupra, era așezată o peatră puternică în patru colțuri, pe ea o sabie uriașă. Dar în mijloc, pe o bucată de stâncă ședea un vultur mare cu aripile întinse, cât pe colo. Era de peatră, dar cu ochi vii, cari sclipeau, ca ochii unui om, fiind îndreptați cu o tristeță nesfârșită spre ghiarele sale, cari erau încătușate cu un lanț greu de aur. Capătul lanțului era înțepenit de un dinte din coroana zidului.

Ibrahim nu-și putea desclipii ochii dela pasărea încătușată. Abia la a doua privire băgă de samă, că vulturul are pe cap o coroană, iar în ghiară un măr, simbolul domnesc și sceptru. Ochii triști din capul de piatră nu-l slăbeau de loc; i-se părea că trebue să dea ajutor sărmanului animal, că trebue să-l scape. Se trudi să desfacă lanțul să-l deslege dela zid, dar înzadar. Părea că-i crescut de zid, ca și de ghiarăle de piatră. Atunci Ibrahim iară dete cu ochii de sabie. Deodată sare la ea, smulge sabia din teacă și o ridică în sus. Ea sclipea și lumina în bătaia soarelui. Hotărât, într'o clipă, Ibrahim lovi puternic lanțul, care zângănind, sări în două părți.

Abea s'a întâmplat aceasta, și vulturul își ridică în sus capul, care-l ținea plecat, bătu din aripi și încetul își luă sborul în aer. Ibrahim se uita surprins în urma lui, atunci vulturul lăsă să-i cadă în mână mărul domnesc, după aceea sceptrul, în sfârșit își scutură capul, și coroana căzu tocmai pe capul tânărului. In clipa aceea Ibraim auzi un sgomot puternic, ce i-se părea că vine din afunzime. Mirat băgă de samă că stâncile, cari sămănau așa de tare cu un oraș, aevea se și prefac în oraș. O mulțime de case se înșiră una lângă alta dealungul străzilor, se deschid uși și ferești și din case inundă pe străzi roiuri de oameni. Toată mulțimea tăbărește către cetatea de stâncă, pe vârful căreia stătea Ibrahim, și ale cărei turnuri și cupole se schimbară în turnurile și cupolele unui adevărat castel. Privirile mulțimei întregi erau ațântite spre tânărul împodobit cu coroana, cu sceptrul și cu mărul domnesc. Din mii de guri răsuna spre el un strigăt de bucurie,... se scuturau căciuli și se mișcau batiste și văzduhul răsuna de strigătul: »trăiască regele nostru, ura!«

Ibrahim nu știa, ce să-și gândească. Se retrase buimăcit și se coborî pe treptele înguste. Dar deja, când se coborâse până la jumătatea turnului, unde o cameră rotundă și boltită îl invită să odihnească, îl întâmpină mai mulți bărbați venerabili, cu bărbile albe, cari se pleacă înaintea lui, și dintre cari, cel mai bătrân astfel îi grăiește:

**Reprezentaţiunea teatrală din Sigetul Marmaţiei — oprită.** »Drapelul« din Lugoş e informat, că reprezentaţia teatrală anunţată, care urma să se dea cu concursul dlui Z. Bârsan şi doamna, a fost oprită de către autorităţi.

**Aprobare ministerială.** Inaltul minister de culte şi instrucţiune publică reg. ung. a aprobat cu datul *30 Maiu 1908 Nr. 59650* ministerial ca manual de şcoală: „Noul Abecedar de *Dr. Petru Şpan.* Ediţia a doua. Nagyszeben, tiparul tipografiei Archidiecesane« introducându-l în lista oficioasă a cărţilor de şcoală pentru învăţământul poporal elementar, cu dreptul de a se folosi *în toate şcoalele din patrie cu limba de propunere română* (*gr. or. şi gr. cat.*) cum şi în *şcoalele comunale*, unde limba de propunere e cea română. Acest abecedar a primit aprobarea şi a Prea Veneratului consistor archidiecesan din Sibiiu, cum şi a Veneratului Consistor diecesan din Arad.

**Şcoala d-nei Iudita Secula.** Cu privire la şcoala de fete ce vrea s'o deschidă în Arad d-na Iudita *Secula*, primim dela un preot fruntaş din Ardeal următoarea împărtăşire:

»Cu bucurie am cetit în preţuita »Gazetă«, cumcă doamna Iudita Secula, această inţeleaptă matroană şi educatoare de model de fete, voieşte a deschide în Arad o şcoală cu internat, unde fetele încredinţate d-sale vor primi instrucţiune în toate lucrurile practice şi de cea mai mare trebuinţă pentru ele în viaţă. Ca unul, carele am avut o fetiţă sub educaţiunea doamnei Secula, încredinţez pe ori şi cine, cumcă din acel curs elevele vor eşi provăzute cu cele mai bune instrucţiuni spre folosul lor şi spre bucuria părinţilor. Rugându-mă pentru publicarea acestor şire, sunt, al Onor. Redacţiuni. — *F.-Ghirişiu*, 24 Iunie v. 1908. Stim. adict: *Petru Sêrbu*, protopop.

**Un nou preot român gr. or. în America.** Cetim în foaia »America«: Cu plăcere am luat ştirea sosită din Indiana Harbor Ind. despre sosirea dlui Simion Mihălţian preot gr. or. ca preot al acelei parohii.

**Se caută un inginer român.** Ni se scrie: Onor. Redacţiune! Avem lipsă de un inginer, care să ne facă un drum spre munte (7—10 Km. lungime, 300—400 m. înălţime). Dacă cunoaşteţi pe unul isteţ şi priceput, Vă rog să ni'l recomandaţi. Sălişte, Iulie 8 Cu stimă: Primăria comunală. *Sglimbca*, notar.

Aviz inginerilor noştri!

**Examen.** Ni se scrie: Sâmbătă în 14 Iunie st. v. a. c. s'a ţinut examenul public la şcoala elementară română din Christian, protopresb. Branului. Clasa I. a fost condusă de dl Nicolae *Hamsea*, la care în urma răspunsurilor date de elevii acestei clase, protopresbiterul tractual a clasificat examenul cu *foarte bine.* Invăţătorul clasei a doua a obţinut acelaşi rezultat. In prezenţa parohului local Virgil *Pop*, a învăţătorilor şi o parte din membrii comitetului parohial, protopopul tractual a distribuit premiile între şcolarii silitori — dând pe urmă sfaturi şi poveţe binevoitoare.

**Răspuns la o întimpinare.** In numărul trecut poporal al ziarului ce redactaţi. dl I. *Vălăşan* dir. şcol. în pens. face o întrebare binevoitoare referitoare la raportul publicat, din prilejul adunării generale a despărţământului I. Braşov al »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român« — ţinută în comuna *Christian*, a doua zi de Rusalii a. c.

In cât mă atinge pe mine ca raportor al acelei întruniri culturale, vin a da dlui dir. I. *Vătăşan* următoarea desluşire, potolind astfel nedumerirea. *Lista membrilor contribuenţi cu ocaziunea acelei adunări, înscrişi ca membrii ordinari şi ajutători ai fondului acestui despărţământ, s'a făcut prin dl înv. Geras. Popa*, care la dorinţă ar putea face pomelnicul membrilor înscrişi şi sprijinitori, în rubricele acestui ziar, pentru ca notiţele cuprinse în raportul publicat să nu rămână mance şi cei în drept, »jigniţi în baza fundamentală a simţământului moral«. Dacă subscrisul aveam lista membrilor înscrişi cu acel prilej, care de altcum s'a cetit în plenul adunării, când cu facerea raportului, posibil că i-aşi fi dat loc — dar aşa s'a omis. Cu toată stima *N. Hamsea.*

**Descoperire curioasă.** In comuna Toti din comitatul Barş, învăţătorul a făcut săpături arheologice. Zilele trecute a dat peste rămăşiţele unui uriaş animal antidiluvian, un fel de rinoceros uriaş. După părerea arheologilor, oasele sunt din era terţiară din epoca aşa numită pliocenă, în care timp se crede că s'au rupt munţii dela Porţile de fer şi s'a scurs marea, care cuprindea şesul ungar. Deci osemintele sunt de acum 150.000 de ani.

**Călduri groaznice în America.** Din New-York se anunţă, că de vreo 15 zile sunt în America nişte călduri cu desăvârşire insuportabile. La umbră termometrul arată 32—36 grade Rèaumur. Din pricina căldurei e intreruptă mai pretutindeni activitatea comercială. Până Mercuri au căzut victime 50 de persoane. Populaţia din New-York îşi petrece nopţile pe acoperişurile caselor şi prin parcuri.

## Un abonat, care cere »Gazeta« cu literele cirile.

Primim dela un abonat al nostru următoarea scrisoare:

Cusdrinara, întru 12 Iunie.

Onoratule Redaktor

mă prezint ate ruga ieu Ion Urian abonant dela Gazeta Du-tale Transilvaniei.

acum am abonat în Primăvară Gazeta în slove latine. Dară mă rog fii bun înskimbăm literile în Cirile sau Bisericeşti de cumva să pôte numai faşia cu adresa să fie slovele latine pentru cunoştinţa de oficz — şi paginile să vie în slovă şi numerii ce se află în Gazeta.

*Ioan Urian*
Ekonom în Cusdrinara.

La aceasta scrisoare i-am răspuns prin următoarele rânduri într'o scrisoare scrisă cu literele cirile, pe care o redăm aici cu scrisoarea noastră obicinuită:

Onorate Domnule!

Deoarece ceri să-ţi dăm »Gazeta« cu slove, vedem că eşti dintre bătrânii cari au învăţat a ceti numai cu slove cirilice de aceea bucuros ţi-am face pe voie, dar nu putem, căci toţi ceilalţi cetitori cer azi să le dăm »Gazeta« cu litere latine şi pentru D-ta nu putem să tipărim foaie deosebit cu alte litere. Dar îţi dăm un sfat bun. Cel ce ţi-a scris scrisoarea vedem că cunoaşte literele latine într'atât ca să'ţi poată ceti »Gazeta« de Duminecă. Inţelege-te cu el să cetiţi împreună »Gazeta«, de aci vei profita şi D-ta şi va câştiga şi dânsul ceva, căci va învăţa să cetească şi să scrie din ce în ce mai bine româneşte.

Aşa, iubite domnule Urian! Vremurile când să învăţa a ceti şi a scrie din Bucoavnă au trecut şi bucură-te, că am scăpat de ele, căci n'au fost vremuri fericite pentru noi şi stărue dacă ai copii, ori nepoţi, ca aceştia să înveţe toţi să cetească cât mai bine cu litere latine gazetele noastre, căci atunci va fi nădejde, că vom ajunge odată şi vremuri mai fericite decât cele de odinioară şi cele de azi.

Cu dragoste frăţească

*Redacţiunea Gazetei.*

## Convocare.

Membrii »Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român« de pe teritoriul despărţământului Năsăud se convoacă la

*adunare cercuală*

pe ziua de *13 Iulie* st. n. 1908 (Luni a doua zi de Sân-Petru) în comuna *Maier*, în localul şcoalei confesionale gr.-cat., cu începere dela 10 oare a. m.

Program: 1. Deschiderea adunărei prin prezident şi designarea verificatorilor procesului verbal. 2. Raportul despre activitatea comitetului cercual în anul trecut. 3. Raţiociniul anului trecut. 4 Budgetul anului 1909. 5. Inscriere de membri noi. 6. Prelegere poporală. 7. Eventuale propuneri. 8 Inchider a adunărei.

La această adunare convocăm pe toţi doritorii de înaintarea culturală a poporului şi mai ales pe ţăranii dela sate.

Direcţiunea despărţământului Năsăud al Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român.

Năsăud, în 1 Iulie 1908.

*Cirilă Deac*, director. *Ioan Păcurariu*, secretar.

## Din legile vieţii.

Pustiul nemărginit şi mort, *prin zidire*, l'a înlocuit marele Creator, cu lumea nemărginită, plină de viaţă, de lumină şi de bogăţii. Iată dar o lege a vieţii; *munca productivă*, sistematică, bună scopurilor superioare. *Muncitoriul*, fie cât de modest, imitează în sfera lui, pe Creatorul său; dela puţin ajunge la mult; devine stăpân pe bunurile naturii şi pe produsele sale. E vesel în sufletul său. E împăcat cu sine şi cu jurul său.

*Neactivul, e pedepsit.* Chiar şi dela mult, se întoarce la pustiu, la sărăcie. E nemulţumit cu sine, şi libertatea lui nefolosită, trece în mânile celor harnici şi activi. El cade în atârnare de către aceştia, şi numai munca reluată, îl poate emancipa (scăpa) — odată. Orice întârziare, îngreunează emanciparea, eventual o face imposibilă. De aici lupta vieţii între indivizi, şi între popoare; de aici învingerea şi căderea unora şi altora.

*

Munca şi economia (păstrarea) individuală, încă nu-i de ajuns pentru prelemele superioare ale vieţii.

In cer s'a scris: *Unire.* Da! Unirea, gruparea potrivită a puterilor, conlucrarea cu puteri unite organizate, *este o altă lege a vieţii.*

Elementele înrudite se unesc în unităţi superioare şi mai puternice, — deopotrivă în lumea sufletească. Omul e important. Familia e superioară. Un popor întreg, e sublim. In scopul unirii se cer multe însuşiri dela om, dela popor. Pricepere, bunăvoinţă, iertare, spirit de jertfă, supunere la disciplina vieţii, la scopurile superioare; lăpădarea vanităţii şi a egoismului exagerat; ţinta comună; viaţa întregului; membrul să rămâie numai organ folositor, conlucrător, şi să nu se substitue întregului.

Invidia şi ura, nedreptatea şi războiul între fraţi, şi în societate, în sânul poporului, adecă *neunirea:* destramă tot, dărâmă tot, sfarmă propria putere, nimiceşte propria existenţă: »Perirea ta din Tine Izraile«!

Şi totuşi, totuşi! Oamenii sunt oameni. E greu să nu între *neînţelegeri* câte odată în viaţa unui popor. Nu-i ertat însă, să dureze mult neînţelegerea. Pacea şi dreptatea posibilă, să se facă cu orice-preţ şi la timp.

»Fericiţi sunt *făcătorii de pace!*« Ei readuc echilibrul şi viaţa superioară. Ei sunt îngerii poporului, ai societăţilor, ai binelui public. Pe făcătorii de rele, de ceartă, îi pedepseşte *legea vieţii*, în prima linie! Nu au pace în inima lor! Răutatea le roade inima şi sufletul şi se fac părtaşi de aceeaş soarte, ce-o prepară ei altora.

Pentru *unire* intervine legea vieţii, intervine Dumnezeu.

*Limba* unui popor, *credinţa* unui popor, dau dovada primă a unităţii unui popor — sunt haina de botez a unui popor. Cu aceste trăieşte şi cu aceste moare. Trebuesc judecate de sfinte, — venite de sus, — şi apărate pe veacuri, ca parte esenţială a vieţii noastre. In limbă şi în credinţă se manifestă vecinicia şi infinitul pe pământ.

*Bistriţă*, Maiu 1908.

*Dr. G. Tripon.*



## Producţiuni şi Petreceri.

*Tinerimea română din Murăş-Uioara şi jur* învită la petrecerea de vară, ce o va aranja la 19 Iulie st. n. în sala cea mare a »Hotelului erarial«. Venitul curat este destinat în favorul fondului pentru ridicarea unui »Orfanotrofiu« în Blaj. Damele sunt rugate a se prezenta în costum naţional.

Comitetul aranjator: Emil Pop protopop president, Gregoriu German, rigor. Petru Simu, teolog abs. v.-presidenţi, Iuliu Căpâlnean, teol., Emiliu Sasu teol. secretari, Cornel Popa, teol. cassar, Romul Pop, teol. controlor şi încă 33 membrii.

— *Tinerimea studioasă română dela Poala munţilor apuseni* invită la petrecerea de vară ce o va aranja în 12 Iulie (în ziua de Sf. Petru şi Pavel) în grădina d-lui Kiss Bálint din Ighiu la caz de timp nefavorabil în şcoala gr. cat. din loc. Venitul curat e destinat în favorul fondului înfiinţat pentru cultul ambelor biserici din loc.

Comitetul arangiator: Basil Andrea, preşedinte, Cornel Andrea, v.-preşedinte, Ioan Domşa notar, văd. Aurora Dr. Chişbach, cassar, Vasile Bucerzan controlor şi încă 39 membrii.

— *Inteligenţa din Viştea-inferioară* învită la petrecerea cu dans care o va aranja Duminecă în 29 Iulie st. v. 1908, (sărbătoarea Sf. Apostoli Petru şi Pavel) în Dumbrava »Gura Viştii«. Inceputul la 11 oare a. m. In caz de timp ploios petrecerea se amână.

— *Inteligenţa română din Mureş-Ludoş şi jur* învită la petrecerea de vară împreunată cu dans, ce o va aranja Duminecă la 2 August st. n. 1908 în toate salele »Hotelului Central« din loc în favorul şcoalei greco-catolice din loc. Cu aceasta ocasiune se va ţinea şi Adunarea despărţământului XXV al »Asociaţiunii transilvane pentru literatura şi cultura poporului român« precis la 5 oare p. m. în şcoala gr. cat. din loc. NB. Cei ce nu au primit invitări şi pe aceasta cale să se privească ca invitaţi. Com.

Patron: Nicolau Solom, protopop. Comitetul aranjator: President: Romul S. Orbean, preot direct. desp. XXV al Asoc., v.-presidenţi: Emil Kormos Alesandrescu mare proprietar, Dr. Ioan Oltean advocat, secretar I. Marius Elekes proprietar, secretar II Ioan Russu proprietar, cassar: Ioan Boeriu preot, controlor: Dănilă Munteanu not. penz, majordom: Vasiliu Morariu, învăţător.

— *Tinerimea studioasă din Poiana Sibiiului* invită la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă la 6 (19) Iulie c.

---

»Dumnezeu şi marele profet să binecuvinte pe noul nostru rege şi să-i dăruiască o domnie îndelungată şi fericită. Tu, prea dorite, ai desfăcut vraja, care fermecase oraşul si ţara aceasta, de aceea să fi domnul nostru. Vino în jos, la poporul tău recunoscător«.

Fără să poată rosti o vorbă, Ibrahim urmă bătrânilor venerabili în catul întâi al palatului regesc, ale cărui odăi pompoase, rând pe rând se deschideau de sine într'un şir lung înaintea lui şi la dorinţa lor ieşi pe un balcon înalt. Cum l'a văzut poporul, uralele nu mai aveau sfârşit, războinici înarmaţi strălucit îşi loveau scuturile în semn de salutare, iar muzica de trâmbiţi şi chimvale cântau de răsuna văzduhul.

Abea se reculese puţin Ibrahim de strălucirea şi norocul cu totul neaşteptat, care a dat preste el şi gândul cel dintâi i-a fost calul credincios, căruia avea să-i mulţămească şi aceasta. Dar zadarnice i-au fost toate căutările şi cercetările... calul cu vraje s'a făcut nevăzut... nu s'a mai dat de urma lui. Ibrahim înţelese acum, că dela ursita lui miraculoasă a fost hotărât ca calul să-l facă fericit şi numai acum îşi aduse aminte cum în ziua întâi când scăpaseră amândoi în liber îi făcea semn scuturându-se şi scormonind cu copită, că doreşte să se suie călare pe el. Mai târziu i-a fost lui ruşine, când îşi aducea aminte, că în nerecunoştinţa sa nu l'a ţinut vrednic să călărească pe bunul său cal, şi îşi propune tare în inima sa, că jurământul făcut în noaptea nefericită, plângând în temniţă să-l ţină cu atât mai vârtos.

Adevărat, că pe iubitul său cal, nu-l mai putea îngriji, cum să făgădui-se, în schimb însă avu destule prilejuri să facă fapte folositoare.

Aceasta a şi făcut'o şi domni, mulţi ani, vesel şi fericit spre mulţumirea deplină a supuşilor săi. Despre fratele său Ali tot mereu lua informaţii dela călători, şi auzind, că s'a reîntors cu caravana la Damasc, îl pofti în împărăţia sa, unde spre mirarea lui îl primi şezând în scaunul domnesc cu coroane pe cap, şi-l făcu şi pe el fericit ca şi pe ceilalţi.

*N. Petra-Petrescu.*

în romantica pădure »Staule«. La caz de timp nefavorabil petrecerea se va ținea la »Hotel Sufană«. Invitări speciale nu se fac.

## Aforisme!

Nu odată m'am mirat, cum noi oamenii, cari în neîndestulirea noastră am vrea să mâncăm pământul, pățim, că ne înghite pământul pe noi.

*

Nu odată am contemplat, cum oamenii, când să află în târg, să adună în jurul dobașului și cu câtă luare aminte ascultă cuvintele aceluia, până ce cuvântul lui Dumnezeu puțin 'l ascultă în acel chip.

*

Cu mulți alți și eu sum de părerea, că pânăce noi Românii nu ne vom străforma moravurile radical și pe fiecare linie, Dumnezeu nu ne va ajuta.

*

De multeori, când ca unul dintre cei mai neînsemnați vestitori ai cuvântului lui Dumnezeu țin învățături bisericești, văd curgând lacrimi pe fețele ascultătorilor mei, aud suspinele lor amare, simțesc că 'mi dau dreptate și pare că văd luptă bine cu răul, cu toate aceste puțină bucurie cuprinde inima mea, căci ieșind credincioșii din sfânta biserică, eară păcătuesc și rămân aproape toți cei ce au fost înainte de-a intra.

*Băsești*, Decembrie 1907.

*Preotul Bălibanu.*

## Mulțămită publică.

Din incidentul petrecerei cu dans împreunată cu tombolă aranjată de »Reuniunea Femeilor Române« pentru ajutorarea și înfrumsețarea bisericei române a sfintei »Adormiri« din Brașovul-vechiu în favorul noului »Steag« al reuniunei în seara de 12 (25) Maiu a. c. au binevoit a contribui peste taxa de intrare următorii generoși domni și mult stimatele doamne:

Elena I. Săbădeanu patroana reuniunei 12 cor., Elena Dr. Mețianu (Zârnești) 12 cor., Ioan Săbădeanu comersant 10 cor., Elena A. Popovici 5 cor., Virginia A. Vlaicu 5 cor., Iosif Maximilian paroch 3 cor., Ioan Maximilian paroch 2 cor., Ioan I. Maximilian paroch 2 cor., Maria Burduloiu 2 cor., Dumitru Jaliu 3 cor, Mina Coliban 2 cor., Dobra Oprea 2 cor., Dumitru Căpățină 2 cor., George Puiu 2 cor., Ana Marica 1 cor., Maria Median 1 cor., Floarea Coleșa 1 cor., George Vișia 1 cor., George Rusu 1·20 cor., Dumitru Cârstea 20 bani. *Intratele* totale au fost *357 cor. Eșitele 290 cor. Profitul net* a fos *67 cor.*, cari s'au adaus la fondul pentru acoperirea cheltuielilor ivite cu înființarea noului *„Steag“* al Reuniunei.

In numele comitetului aranjator subscrișii exprimă și pe calea aceasta cele mai călduroase mulțămite tuturor generoșilor sprijinitori și în deosebi marinimoșilor contribuenți înșirați mai sus, precum și acelora, cari au binevoit a participa la petrecere le exprimăm cele mai vii mulțumiri.

Totodată ne împlinim și de astădată o plăcută datorință, aducând și pe calea aceasta călduroase mulțămiri Mult Stim. Doamne și patroane *Elena I. Săbădeanu* pentru valorosul sprijin ce ne-a dat și de astădată centribuind într'un mod însemnat la reușita petrecerei. Dumnezeu să o țină încă mulți fericiți ani!

*Brașovul-vechiu*, în Iunie 1908.

Pentru comitetul aranjator:

*Maria Ios. Maximilian*, presid. *Elena D. Căpățină*, casieră.

*Dumitru Jaliu*, secretar.

## Glumele lui Noia-Oarzin.

Asemânare.

No vecine Petre, și d-ta pe zi ce merge ești tot mai perit și slab, mânealaltă vei fi chiar ca un fir de spăgmă îngrășat.

*

Rușine.

*Doamna:* — Nu ți-e rușine! In haina mea să mergi tu la joc? Impertinentă ce ești!

*Servitoarea:* — Ba zău că rușine, o zis Ghiță al meu, că numai odată să mă mai vadă în răzele elea, — și-am gătat cu urda 'n Turda, — el nu m'a mai iubi.

*

Cum are mai multă minte.

— Mă Pricăjitule! Ce vrei tu ha? mă cu totul te bag în buzunar.

— Vezi, atunci ai avea mai multă minte în buzunarul, decât în creerii tăi cei înfumurați.

*

Praxă.

— Că amară praxă trebue să ai, despre căsătorie, dacă așa te exprimi! Ești însurat?

— Ba eu nu! Dar tata!

*

Popa și advocatul.

*Advocatul:* D-le protă, ce zici d-ta, dacă m'aș prinde cu dracul la proces, care din noi doi ar câștiga, eu, sau el?

*Popa:* De bună seamă ucigă-l crucea ar câștiga procesul, căci toți advocații sunt pe partea lui.

## ULTIME ȘTIRI.

**Viena**, 10 Iulie. O telegramă din București anunță, că primul-ministru d-l Dimitrie Sturdza va pleca peste câteva zile la Carlsbad, și că cu acest prilej se va întâlni cu baronul Aehrenthal, cu care va discuta diverse cestiuni politice.

**Viena**. 10 Iulie. Ziarul „Fremdenblatt“ spune că știrea dată de ziarele italiene privitoare la o iminentă întrevedere dintre dnii Tittoni și Aehrenthal se confirmă. Ministrul de externe italian va merge în cursul verei în Austria, la vânătoare, și cu aceasta ocaziune va avea loc o intrevedere cu baronul Aehrenthal. Locul, unde aceasta întrevedere va avea loc, nu este încă fixat; nici data întâlnirii nu se cunoaște încă. In ceeace privește știrea despre o întâlnire a ministrului rusesc Iswolsky cu baronul Aehrenthal, „Fremdenblatt“ zice că ministrul de externe al Rusiei va face o cură la Karlsbad, așa că e probabil că va profita de trecerea sa prin Viena spre a avea o întâlnire cu ministrul afacerilor străine a monarhiei austro-ungare.

**București**, 10 Iulie. Cu începerea dela 1 Octomvrie a. c. se crează 1000 de posturi noi de învățători ajutori în învățământul rural. Pentru ocuparea acestor posturi, în lipsă de titulari se caută suplinitori. Candidații vor trebui să aibă 4 clase secundare. Cererile se vor adresa revizoratelor respective, împreună cu toate actele necesare, până la 15 Septemvrie a. c. Sunt două clase de învățători-suplinitori cu salariul de 90 și 65 lei lunar.

**Köln**. 10 Iulie. Eri de dimineața puțin după zece oare, s'a prăbușit noul pod ce se construește peste Rin. Dintre lucrătorii, cari se aflau pe pod, în momentul nenorocirei, 14 s'au înecat. Sunt o mulțime de grav răniți. Ancheta, care a început imediat, n'a putut încă stabili care-i cauza catastrofei.

**Petersburg**, 10 Iulie. — Fiul cunoscutullui milionar Scherbac din Kiew, a tras eri două focuri de revolver asupra tatălui său, rănindu-l grav. El trase apoi asupra mamei sale, rănind'o. Paricidul a fost arestat. Cauza crimei e că părinții săi refuzau să-i dea bani.

**Petersburg**, 10 Iulie. Scândurile din jurul nouei construcțiuni a casărmei regimentului de cavalerie al gardei s'a prăbușit. 11 lucrători au fost îngropați sub dărâmături, 7 au fost salvați cu răni mai mult sau mai puțin grave, alți 4 lucrători se mai află sub dărâmături.

**Helsingfors**, 10 Iulie. Alegerile pentru dietă au dat următorul rezultat: Socialiștii au obținut 76 scaune, vechii finlandezi 53, partizanii partidului suedez 30, tinerii finlandezi 29, agrarienii 8, creștinii 4 locuri.

**Constantinopol**, 10 Iulie. O telegramă sosită aci anunță că orașul Tokat (Asia mică) e complectamente inundat. La început se credea că sunt numai 1000 morți. Numărul morților e mai mare. Din fluviul Isechil-jarmak au fost scoase peste 1000 cadavre.

## MULTE ȘI DE TOATE.

Gogoașe.

Un vechiu vânător, istorisea mai multor începători, scenele de vânătoare ce i s'au perindat.

— Inchipuiți-vă. Eram invitat la o vânătoare cu bătăiași. Pe când stăteam la postul meu, mă pomenesc cu un epure, care venea glonț la mine.

La câțiva pași înaintea mea, el se oprește lăsându-se pe pântece. Trăsei un foc. Epurele rămase nemișcat. Mai trăsei unul. Acelaș rezultat. Foarte enervat, mă apropiu de el. Epurele era mort din primul foc; iar moartea 'i-a fost atât de instantanee, încât; à rămas ca trăsnit!

Unul din ascultători, întreabă:

— Nu cumva, pușca d-tale era încărcată cu pulbere electrică?

*G. Păcurar.*

*

Telefonul secretarului.

Nicăiri nu sunt atâtea plângeri contra telefonului, decât la Paris. Pentru a primi legătura trebue să aștepți 10 și 15 minute și atunci de foarte multe ori o capeți greșit. Jalbele sunt atât de dese în contra d-șoarelor dela telefon, încât în cele din urmă ziarul »Figaro« a rugat pe cetitorii săi. că de câteori au vr'o jalbă, să ceară la telefon Nr. 52.559, pe d-l Simyan, secretarul poștelor și telegrafelor și să-i spună lui plângerea. Atâta a trebuit publicului. Dimineața la 7 oare, a sunat telefonul secretarului, care însuși se duce la telefon să vorbiască.

— Aici vorbește secretarul Simyan.

— Aici un abonent al telefonului. Auzi, d-le, ce poate fi când nu se poate căpăta legătura mai curând de un sfert de oră? Pentru ce ținem telefonul?...

Ar fi vorbit destul abonentul, dar secretarul s'a depărtat dela telefon. Dar după prima jalbă a urmat a doua și a treia. Asediul plângerilor a ținut până la 11 noaptea, în care timp mai mult de o mie trei sute oameni au chemat la telefon pe secretarul. Asta a fost cam mult pentru el, de aceea dimineața a dat porunca să nu-i mai lege cu nime telefonul, ba și-a schimbat și numărul. Deoarece numărul nou îl cunoaște numai câțiva din cercurile mai apropiate, nimeni nu-i mai tulbură liniștea secretarului, Iar serviciul telefonic își urmează ca și mai înainte, drumul...

*

**O fată grea de 110 kilograme.**

Pe străzile din Newyork atrage de câtva timp privirile trecătorilor o fată în etate de abia 25 luni și care deja acum cântărește 110 kilograme. Fetița se numește Adelina Guitila și este a unui croitor. Când s'a născut nu era mai grea de 1 și jum. kilograme, dar spre mirarea părinților a crescut foarte repede. E interesant că mica Adelina în proporție cu greutatea corpului său, mănâncă foarte puțin. Peste puțin timp va fi uriașa femeilor din lume.

*

**Ploaie de fân.**

In orașul Dessau, Luni pe la 4 după amiazi s'a întunecat cerul și a începât a cădea fân de la o înălțime de 40 de m. S'ar fi putut aduna câte-va care. Fânul era luat de curenți de la o depărtare de vre-o 2 klm., de pe o câmpie, și adus peste oraș. Slăbind aci puterea curentului, fânul a căzut la pământ.

## Voci din public[1].

Răspuns »Vocilor din public«. — In cestiunea alegerii de preot la Râșnov.

Subscrișii parochieni ai bisericei gr. or. din Râșnov, scandalisați de neadevărurile și mistificările cuprinse în raportul despre alegerea de preot din Râșnov, publicat în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 108 și 113 din 1908 și subscris de 35 parochieni (între cari și unii fără drept de vot), îndemnați a restabili adevărul pentru salvarea nimbului acestei parochii fruntașe, rugăm onorata Redacțiune, să binevoiască a da loc în prețuitul d-sale ziar, următoarelor constatări și declarațiuni.

In timpul, în care »Vocile din public« umpleau văzduhul cu minciunile lor sfruntate aveam cunoștință despre cercetarea oficioasă ordonată de scaunul protopopesc al Branului, în cauza acestei alegeri. Imprejurarea aceasta ne a îndemnat a aștepta în liniște rezultatul acestei cercetări pentruca astfel să putem aduce dovezile cele mai de credință în această afacere.

Față de observarea, că articolul publicat — în jurul alegerii din Râșnov — în Nr. 17 popor. al »Gaz. Trans.«, a fost subscris și de astfel de parochieni, cari pe urmă au declarat între martori, că n'au cunoștință de acest raport și nici nu l'au subscris am putea răspunde și noi tot cu astfel de declarațiuni (și la cerere o și facem), fiindcă într'o comună așa de numeroasă, ca a noastră totdeauna să găsesc și astfel de indivizi, cari nu-și fac scrupul deosebit din cestiuni de conștiință.

Față de combinațiunile de bolnavă fantasie cum d. e. că cine a simțit lipsa unui al 2-lea preot în Râșnov și că cine după cine vrea să'și mărite fata, apoi că comitetul parochial era un comitet simplu ori duplu etc. ne simțim dispensați de a mai răspunde prin faptul, că actul alegerii a dat dovada cea mai espresivă despre voința nestrămutată a marii majorități din parochia noastră și prin faptul, că disparenta minoritate în disperarea-i nemotivată pentru înfrângerea dela alegere a pierdut ori ce cumpăt atacă atât nimbul parochiei noastre cât și onestitatea persoanelor oficioase angajate la această alegere într'un ton atât de necuviincios, față de care a mai răspunde ar însemna a te amesteca în tărîță.

Ținem însă, ca observările făcute față de unele acte săvârșite fie în comitetul parochial, ce a premers alegerii, fie însași alegerea, să le reducem la valoarea lor de milă, prin declarațiunile, cari au resultat din cercetarea amintită în cestiunea alegerii.

Cuprinsul protocoalelor comitetului parochial din 22 și 23 Martie a. c. »Vocile din public« îl presintă într'o lumină falsă susținând, că subscrierea lor din partea majorității membrilor comitetului a fost posibilă numai în urma unei apucături a d-lui comisar consistorial. Anume, că d-l comisar a declarat, că pe răspunderea lui alegerea se va face pe clasa a II-a, și astfel a sedus pe membrii a subscrie protocolul. Față de această observăm, că nu declararea parochiei de clasa I, ci pretinsa urcare a stolei a fost arma necinstită în mâna minorității veninoase și d-l comisar a făcut declarațiune, că alegerea făcută pe basa concursului escris pentru parochie de cl. I. nu va altera întru nimic stola usuală de până aci, un fapt care numai de oameni suciți și cu apucături poate fi timbrat de apucături — de altcum iată și declarațiunea d-lui președinte al comitetului parochial făcută și luată la protocol de d-l G. Babeș esmisul scaunului protopopesc.

Protocolul comitetului parochial luat la 22 și 23 Mart. 1908 în presența comisarului consist. D. Moldovan și sub presidiul meu conține adevărul și e în consonanță cu decursul desbaterilor și nu conține nimic fals. Adaug însă, că membrii comitetului au pretins și comisarul a promis, că alegerea se face pe vechitură, cumcă cineva ar fi făcut propunere formală și ar fi pretins să să ia la protocol despre aceasta nu'mi aduc aminte.

Această fasiune la cerere o pot întări cu jurământ.

*George Proca*, m. p.

Tot în sensul acesta declară la protocol și Ion N. Brezean, Ioan Popa și S. Crețu membrii ai comitetului parochial.

In protocolul luat cu ocasiunea investigării urmează mai departe:

Din fasiunile martorilor ascultați comisarul și-a câștigat convingerea cum-că protocolul comitetului nu conține nici un fals și că protocolul l'a iscălit fie-care de bună voie, după-ce aceasta a declarat-o majoritatea membrilor comitetului comulativ abstă dela ascultarea membrilor mai departe.

Spre încununarea magazinului de minciuni »Vocile din public« trâmbiță următoarea scornitură: »Notarul comitetului parochial nu a fost brutalizat, ci a fost scandalisat, că i-se cerea să ia la protocol cu totului tot altceva decât ceea-ce să tracta în comitet și că din această cauză s'ar fi văzut silit a-și părăsi postul de notar.

Notarul trăiește poate fi întrebat sbiară »vocile din public«, față de cari noi presentăm aici declarațiunea d-lui notar dată la protocol d-lui esmis al scaunului protopopesc.

*Declarațiune.*

Prin aceasta declar, că față de alegerea de preot din Râșnov săvârșită la 23 Martie a. c. fiind notar al comitetului parochial, postul meu de notar nu l'am părăsit din causă, că d-l comisar D. Moldovan mi-ar fi dictat, ce să iau la protocol, ci în urma unor acte brutale săvârșite asupra mea din partea unor membrii ai comitetului parochial, cari cu forța brachială voiau să zădărnicească ședința comitetului, am fost silit să părăsec postul meu de notar.

Totodată declar, că cele luate de mine la protocol nu conțin nici un lucru fals, ci adevărul curat.

*Râșnov*, 23 Mai 1908.

*Ioan Nan*, m. p. notar.

Spre restabilirea adevărului lăsăm să mai urmeze și următoarele fasiuni importante ale bărbaților de încredere la sinodul electoral. Dumitru Drăgăn întrebat fiind, că cine l'a ales bărbat de încredere, răspunde: bărbat de încredere m'a ales sinodul; apoi la întrebarea, dacă a observat că vre-un alegător a fost silit să voteze cu Nan răspunde cu nu.

Tot așa fasionează și N. Rădăcină și N. Ilie notarul sinodului electoral și în fine lăsăm să urmeze fasiunea d-lui George Proca inv. pens.

Cu ocaziunea constituirii biroului sinodal să iscase un tumult și gălăgie, de aceea eu am voit să părăsesc locul alegerii și am voit să'mi văd de afacerile, cari mă reclamau.

Intr'aceea mă sosește în curtea bisericii mai mulți poporeni, cari m'au chemat înapoi spunându'mi, că sunt ales bărbat de încredere.

Toate voturile s'au dat pentru Nan și n'am observat, ca cineva să fi făcut vre-o presiune.

Și acum după atâtea succese și dovezi netăgăduite în sfruntarea cea mai barbară a adevărului răsboinicului șef al veninoasei minorități, își vestește lumii bucuria sa prin împușcături cu revolvere »Vocile din public« însă nu văd a fi prea încântate a seriosului și cinstitului șef și astfel să lapădă a avea cunoștință despre această scenă curat caraghioasă. Dar iată declarațiunea a 3 martori oculari:

Subscrișii adeverim, că după ce am ieșit dela ședința comitetului parochial ținută la 22 Martie a. c. în preseara alegerii de preot, G. Ilie a tras focuri de revolver pe stradă.

*Râșnov*, în 1 Iunie 1908.

*George Crețu* m. p. *Dumitru Nan* m. p. *Ioan Popa* m. p.

Să zice în amintitul raport, că la sinod ar fi fost presenți 600 membrii cu drept de vot. E fapt deplin constatat prin actele electorale, că presenți au fost la alegere 365 dintre cari 20 parochieni n'au usat de dreptul lor ci s'au abținut, iar 345 parochieni au votat pentru candidatul Nan.

Judece acum Onor. public în care parte este voința poporului.

Ca fii credincioși ai bisericei și oameni iubitori de pace și adevăr am ținut să dăm aceste lămuriri, ca cetitorul nepreocupat să poată judeca în mod nepărtinitor imposanta manifestare a voinței poporului nostru, cu ocasiunea alegerei de preot din Râșnov.

*Neculai Ginerica, Irimie Butnari, Vasilie Șofran, George Dorobanți, Ioan Crețu jun., Ioan Crețu sen., Alexie Clinci, Ioan Clinci Alexie Butnari, George Brezean, Dumitru Mânișor, Ioan Vledea, Ioan Dogari Neculai Cimpoia, Necula Rădăcină, Ioan Popa, Dumitru Dobrescu, Dumitru Nan, Ioan Dobrescu, Ioan N. Brezean, Alexe Scurtu, Ioan N. Nan, Ioan Hodorog, Dumitru D. Crețu, Ioan Ducaru, George Crețu, George Butnari.*

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

### Publicaţiune.

Duminecă în 6 (19) Iulie la 10 oare din zi se va ţinea licitaţie publică verbală, la care se admit şi oferte închise în sala de şedinţe a Comitetului parochial dela Biserica Sf. Neculae din Braşov-Scheiu, pentru arândarea pe timp de şase ani a unui complex de aproximativ 28 holde teren arabil de lângă Timiş şi din imediata apropiere a locului pentru eserciţiile militare.

Oferte însoţite de o garanţie provizorie în sumă de Cor. 85, se vor preda până în ziua de licitare la mâna d-lui econom A. Lupan sen. strada Ecaterinei Nr. 4, la care se pot citi şi conditiile de licitare.

Braşov, în 23 Iunie 1908.

**Comitetul parochial al Bisericei române ort. răs. dela St Nicolae în Brasso (Braşov).**

Dr. V. Saftu, preş. I. Prişcu, secr.

Nr. 220.

### Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 10 Iulie 1908.

| Mĕsura sĕu greutatea | Calitatea. | Valuta în Kor | Valuta în fil. |
|---|---|---|---|
| 1 H. L. | Grâul cel mai frumos. | 22 | — |
| „ | Grâu mijlociu . . . | 20 | — |
| „ | Grâu mai slab . . . | 19 | — |
| „ | Grâu amestecat . . | 14 | — |
| „ | Sĕcară frumósă. . . | 13 | — |
| „ | Sĕcară mijlociă. . . | 12 | — |
| „ | Orz frumos . . . . | 9 | — |
| „ | Orz mijlociu. . . . | 8 | — |
| „ | Ovĕs frumos. . . . | 7 | 50 |
| „ | Ovĕs mijlociu . . . | 7 | — |
| „ | Cucuruz . . . . . | 11 | — |
| „ | Mălaiu (meiu) . . . | 14 | — |
| „ | Mazăre. . . . . . | 13 | — |
| „ | Linte . . . . . . | 26 | — |
| „ | Fasole . . . . . . | 10 | — |
| „ | Sĕmênţă de in . . . | 20 | — |
| „ | Sĕmênţă de cânepă . | 15 | — |
| „ | Cartofi. . . . . . | 2 | — |
| „ | Măzăriche. . . . . | — | — |
| 1 kilă | Carne de vită . . . | 1 | 12 |
| „ | Carne de porc . . . | 1 | 20 |
| „ | Carne de berbece. . | — | 96 |
| 100 kil. | Sĕu de vită prospet . | 40 | — |
| „ | Sĕu de vită topit . . | 60 | — |





## Banca Naţională a României.

### Situaţiune sumară.

**Activ:**

| 1907 23 Iunie | | 1908 14 Iunie | 1908 21 Iunie |
|---|---|---|---|
| 112.878,897 | 79283897 Reser. metal. aur 89583903 / 33595000 „ Trate aur 37300000 | 127.389,698 | 126.883,903 |
| 1.512,449 | Argint şi diverse monede . . . . | 1.719,364 | 1.635,527 |
| 85.988,362 | Portofoliu Român şi străin. . . . | 57.185,725 | 50.684,720 |
| 10.704 000 / 21.200,307 | *Impr. contra efec. publice 8035900 / „ „ „ în cont-corent 17523960 | 25 610,096 | 25.559,860 |
| 11.999,840 | Fonduri publice . . . . . . . | 11.999,699 | 11.996,854 |
| 15.871,054 | Efectele fondului de reservă . . . | 15.550,233 | 15.493,078 |
| 3 259,121 | Efect. fond. de amort. imob. şi mater. | 3 230,621 | 3.224,621 |
| 5.877.888 | Imobile . . . . . . . . . . | 5.952.969 | 5.953,269 |
| 640 450 | Mobilier şi Maşini de Imprimerie . | 698 351 | 698,446 |
| 966,024 | Cheltueli de Administraţiune . . . | 856,817 | 862,678 |
| 104 420,834 | Depozite libere . . . . . . . | 105.404 454 | 105.418,804 |
| 11.710,883 | Conturi curente . . . . . . . | 13 138 676 | 16.318,796 |
| 23.089 255 | Conturi de valori . . . . . . . | 26.479.406 | 25.453 171 |
| 410.119,364 | | 395.216,109 | 390.183,727 |

**Pasiv:**

| 1907 23 Iunie | | 1908 14 Iunie | 1908 21 Iunie |
|---|---|---|---|
| 12.000,000 | Capital . . . . . . . . . | 12.000,000 | 12.000,000 |
| 22 971,453 | Fond de rezervă . . . . . . . | 24.850,121 | 24.912,801 |
| 3.404,192 | Fondul amortis. imob. şi material . | 3.664,810 | 3.673,310 |
| 265.618,500 | Bilete de Bancă în circulaţiune . . | 247.624 570 | 242.441,360 |
| 1.704,385 | Dobânzi şi beneficii diverse . . . | 1.672,154 | 1.737,452 |
| 104 420,834 | Depozite de retras . . . . . . | 105 404 454 | 105.418 804 |
| — | Conturi curente . . . . . . . | — | — |
| 410.119 364 | | 395.216 109 | 390.183,727 |

Scomptul 5%
* Dobânda 5½%

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop,** la tutungeria de pe parcul Rudolf, şi la **Eremias Nepoţii.**